

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕНСИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИРОЩУВАННІ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО

Ячмінь, особливо озимий, є стратегічною культурою для сільського господарства України. Його висока врожайність та універсальність роблять його незамінним компонентом у виробництві кормів для тваринництва та інших галузей харчової промисловості.

Серед зернових культур ячмінь виділяється своєю адаптивністю до різних кліматичних умов та високою продуктивністю. Озимий ячмінь, завдяки своїм особливостям, є однією з найважливіших культур у сівозміні.

Сучасні технології, такі як точне землеробство, використання добрив та засобів захисту рослин за індивідуальними нормами, а також впровадження нових сортів, дозволяють істотно підвищити врожайність та якісні показники озимого ячменю.

Завдяки автоматизації процесів, використанню супутникових знімків та систем точного землеробства, вирощування озимого ячменю стає більш ефективним, що призводить до отримання якіснішого зерна та зменшення витрат виробництва.

З урахуванням різноманітності кліматичних умов в Україні, вибір морозостійких сортів озимого ячменю та застосування відповідних агротехнічних прийомів є важливим завданням для підвищення врожайності та якості зерна.

Для досягнення стабільних високих врожаїв озимого ячменю необхідно враховувати біологічні особливості культури, властивості ґрунту та кліматичні умови регіону при виборі сорту та розробці системи землеробства.

Створення нових сортів, які мають підвищену стійкість до посухи, хвороб, шкідників та інших стресових факторів, дозволяє ефективніше використовувати природні ресурси та забезпечує стабільні врожаї навіть в умовах зміни клімату.

Інтенсифікація технологій вирощування ячменю озимого в умовах Лісостепу західного передбачають такі напрямки:

1. Добір сортів. Використання високопродуктивних сортів ячменю озимого, адаптованих до умов Лісостепу західного, є ключовим фактором для отримання високих врожаїв. Рекомендовано до вирощування такі сорти, як: Буревій, Лестер, Луран. Важливо обирати сорти, стійкі до поширених в регіоні хвороб та шкідників.

2. Обробіток ґрунту. Застосування оптимальної системи обробітку ґрунту, яка забезпечує накопичення вологи та поживних речовин, сприятливо впливає на розвиток ячменю озимого. Рекомендована система обробітку ґрунту включає: лущення стерні, глибоку оранку, передпосівну культивуацію. Важливо враховувати тип ґрунту та його фізичний стан при виборі системи обробітку.

3. Система удобрення передбачає збалансоване мінеральне живлення, котре є важливою умовою для формування високого врожаю ячменю озимого. Дози та строки внесення добрив слід визначати з урахуванням: родючості ґрунту, біологічних особливостей сорту, очікуваного врожаю. Рекомендовано використовувати комплексні мінеральні добрива, а також проводити підживлення ячменю озимого по вегетації.

4. Захист ячменю озимого від шкідників, хвороб та бур'янів є важливою умовою для отримання якісного врожаю. Для захисту ячменю озимого слід використовувати:

хімічні засоби захисту рослин, біологічні методи захисту, . агротехнічні заходи. Важливо дотримуватися регламентів застосування пестицидів та норм їх внесення.

5. Використання науково обґрунтованої сівозміни сприяє покращенню ґрунтової родючості та зниженню ризику поширення хвороб та шкідників. Рекомендовано розміщувати ячмінь озимий після таких попередників, як: чистий пар, зернобобові культури, озимий ріпак. Важливо уникати розміщення ячменю озимого після кукурудзи.

6. Використання високоякісного насіння ячменю озимого є гарантією отримання здорових та стійких до несприятливих факторів середовища рослин. Насіння ячменю озимого перед сівбою слід: протруїти, прогріти, відсортувати.

7. Строки сівби. Оптимальні строки сівби ячменю озимого в умовах Лісостепу західного припадають на кінець вересня – початок жовтня. Важливо враховувати погодні умови та стан ґрунту при визначенні точних строків сівби.

8. Догляд за посівами ячменю озимого включає: боротьбу з бур'янами, розпушування ґрунту, регулювання густоти посіву. Важливо проводити догляд за посівами в оптимальні строки та з дотриманням агротехнічних норм.

9. Збирання ячменю озимого слід проводити роздільним способом при досягненні фізіологічної стиглості зерна. Це означає, що зерно повинне мати вологість 16-18%, а солома – набути жовтого кольору з бурими відтінками. Важливо дотримуватися оптимальних режимів збирання та післязбиральної обробки зерна, щоб мінімізувати втрати та зберегти його якість.

Наукові дослідження в галузі селекції спрямовані на створення нових сортів, які будуть відповідати вимогам сучасного екологічно чистого сільського господарства. Завдяки сучасним методам селекції ми можемо створювати сорти з бажаними ознаками, що дозволить вирішити багато проблем сучасного сільського господарства. Завдяки селекції та створенню нових адаптивних сортів ми можемо отримати рослини, які будуть краще пристосовані до конкретних ґрунтово-кліматичних умов та забезпечать більш ефективне використання води, поживних речовин та інших ресурсів.

Список використаних джерел

1. Господаренко Г.М., Стасіневич О.Ю., Прокопенко Е.В. Врожайність зерна ячменю за тривалого застосування добрив у польовій сівозміні. *Вісник Уманського національного університету садівництва*. 2017. № 1. С. 3-6.

2. Расевич В.В., Шагурська Н.В. Ефективність вирощування ячменю в Центральному Лісостепу України. Наукові читання до 100-річчя від дня народження професора І. В. Яшовського: міжнар.наук. конф., (м. Київ, 14-15 серпня 2019 р.). Київ, 2019. С. 193-194.

3. Шувар І.А., Бінерт Б.І., Мазур І.Б. Особливості технології вирощування ячменю ярого у західному Лісостепу України. *Сільський господар*. 2004. №5-6. С. 33-35.